

Nr 186.

Av herr **Werner m. fl.**, om rätt för skattskyldig att vid taxering till statlig inkomstskatt åtnjuta avdrag för påförd förmögenhetsskatt.

Enligt det år 1947 antagna skattesystemet har den statliga beskattningen — vad angår de årliga skatterna — reglerats genom förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt och förordningen av samma dag om statlig förmögenhetsskatt. De båda förordningarna äro från varandra helt fristående, i det att avseende icke fästes vid den sammanräknade skattens storlek i förhållande till den skattepliktiga inkomsten annat än i vissa undantagsfall.

Beträffande beräkningen av den skattepliktiga inkomsten gälla i huvudsak bestämmelser, som inrymmas i kommunalskattelagen. Syftet med dessa bestämmelser är, att man skall komma fram till en skattepliktig inkomst, som ger en riktig bild av den skattskyldiges skatteförmåga. För detta ändamål stadgas bl. a., att den skattskyldige skall från sin bruttoinkomst få göra avdrag för sådana utgifter, som anses nedsätta hans skatteförmåga. På annat sätt kan detta uttryckas så, att en inkomst, som måst tagas i anspråk för att gälda en omkostnad och som därför icke längre äger någon skattekraft, icke skall räknas med i den skattepliktiga inkomsten. Den står icke längre till den skattskyldiges förfogande för erläggande av någon som helst skatt.

Bland de avdrag, som från här nämnd utgångspunkt medgivas skattskyldig vid fastställandet av den till statlig inkomstskatt skattepliktiga inkomsten, är avdraget för påförda kommunalskatter. Detta har bl. a. motiverats med att kommunalskatterna äro olika höga och att två personer med i övrigt lika inkomstförhållanden icke ha samma skatteförmåga, om deras kommunalutskylder variera till storleken.

Däremot får något avdrag icke ske för den statliga inkomstskatten eller förmögenhetsskatten. Vad den förra angår, förefaller detta vara motiverat. Skall man bestämma den inkomst, som kan bära en viss skatt, synes man icke först böra räkna bort samma skatt. Förhållandet är här detsamma som då det gäller att bestämma den till kommunal inkomstskatt skattepliktiga inkomsten, varvid man som bekant icke får avräkna kommunalskatterna. Det kan också framhållas, att den statliga inkomstskatten — i motsats till bl. a. de kommunala skatterna — utgår efter för hela riket enhetliga skattesatser. Införandet av en avdragsrätt i fråga om denna skatt skulle därför närmast innebära en omreglering av progressionen.

För förmögenhetsskattens vidkommande gäller icke det här förda resonemanget. Det är enligt vår mening en uppenbar brist i skattelagstiftningen, att denna skatt icke får avräknas vid inkomstberäkningen. I och för sig är även förmögenhetsskatten en påлага på inkomsten, förmögenhetens avkastning, vilken ansetts ha en större bärkraft än arbetsinkomst. Förmögenheten som sådan är endast *norm* för denna beskattning. Förmögenhetsskatten leder principiellt till samma olikhet i den skattebörda, vilken träffar inkomsten, som kommunalskatterna. Det är härvid icke blott fråga om variationer mellan dem som ha förmögenhet och dem som sakna sådan utan även om variationer mellan olika förmögenhetsägare. Sålunda innebär förmögenhetsskatten i det lägst beskattade förmögenhetsskiktet 12 % av avkastningen, om denna motsvarar 5 % av förmögenheten, och det dubbla, om avkastningsprocenten är 2,5. För förmögenhet över 300 000 kronor motsvarar förmögenhetsskatten, vid de angivna talen för avkastningsprocenten, resp. 36 och 72 % av förmögenhetsinkomsten. Det är sålunda här fråga om mycket stora variationer i den på inkomsten vilande skattebelastningen.

De skäl, som tala för en avdragsrätt i fråga om förmögenhetsskatten, äro därför minst lika starka som i fråga om kommunalskatterna. Det kan icke vara rimligt att belasta en inkomst, som åtgått för att gälda förmögenhetsskatten och sålunda ur skatteförmågesynpunkt är obefintlig, med ytterligare en skatt. Det är över huvud taget icke möjligt att på ett riktigt sätt beakta skatteförmågan, om man låter en och samma inkomst träffas av två av varandra oberoende skatter, båda progressiva. Den dubbla progressiviteten leder ofrånkomligen till resultat, som varken äro skäligen eller principiellt motiverade.

Den gällande ordningen innebär vid en kommunalskatt å 10 % en maximal belastning, som överstiger 100 % av förmögenhetsavkastningen, i fall denna icke uppgår till $6\frac{2}{3}$ % av förmögenheten. Vid t. ex. 2,5 % avkastning uppgår denna belastning till 145 %. Det är då snarare fråga om konfiskation än om beskattning i vedertagen mening. Det kan allvarligt befaras, att ett så hårt skattetryck på längre sikt är till mycket stor samhälls-ekonomisk skada.

Den dubbla progressiviteten drabbar hårt jordbrukare samt företagare inom hantverk och rörelse, vilka för att kunna utöva sin förvärvsverksamhet måste ha visst kapital placerat i företaget. För jordbrukarnas del torde nackdelarna med den nuvarande ordningen komma att ytterligare skärpas, eftersom det synes sannolikt att taxeringsvärdena å jordbruksfastighet komma att stiga vid nästföljande allmänna fastighetstaxering, till betydande del på grund av penningvärdets fall.

Under hänvisning till det ovan anförda vilja vi förorda, att rätt till avdrag för förmögenhetsskatten införes vid taxeringen till statlig inkomstskatt. För kommunalbeskattningens del ha vi med hänsyn till det kom-

munala skatteunderlagets större känslighet icke ansett oss kunna föreslå motsvarande avdragsrätt.

Det synes oss angeläget, att den föreslagna ändringen genomföres av innevarande års riksdag. Detta skulle nämligen i väsentlig grad kunna medverka till den ökning i sparandet, som i nuvarande ekonomiska läge är i så hög grad önskvärd.

Det bör beaktas, att den sammanlagda belastningen å förmögenhetsägare alltså skulle vara betydande, även om avdrag för förmögenhetsskatten finge ske på sätt här föreslagits. Maximalt skulle skatten, vid 10 % kommunalskatt, uppgå till minst 90 % vid en kapitalavkastning å högst 3,2 % och minst 80 % vid en avkastning å högst 7,7 %. Den skulle dock icke överstiga 100 %, så länge avkastningen uppginge till minst 2 %. I övrigt hänvisas till bifogade tabell.

Vad angår det inkomstbortfall, som ett genomförande av vårt förslag skulle innebära, anse vi detta icke vara av den betydelse, att syftet med budgetens överbalansering skulle äventyras. Det vore tvärtom i överensstämmelse med detta syfte att den kapitalförtäring, som gällande bestämmelser föranleda, förbyttes i sin motsats, d. v. s. sparande.

Föreliggande fråga har vid 1947 års riksdag behandlats i de två likalydande motionerna I: 296 och II: 436, till vilka vi här hänvisa. Den kom dock att intaga en undanskynd plats bland alla de frågor, som 1947 års förslag till skattereform aktualiserade. En förnyad prövning synes oss därför av behovet påkallad.

På grund av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring i förordningen om statlig inkomstskatt den 26 juli 1947, att skattskyldig vid taxeringen till statlig inkomstskatt berättigas åtnjuta avdrag för honom påförd förmögenhetsskatt, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta de härav föranledda ändringarna i förordningen om statlig inkomstskatt.

Stockholm den 22 januari 1949.

Osc. Werner.

Arvid Jonsson

Sam. B. Norup.

i Skedsbygd.

Eric Nilsson

Manne Ståhl.

i Svalöv.

Tabell, belysande för gift skattskyldig i ortsgupp V den totala marginalskatten för kapitalavkastning å $3\frac{1}{3}\%$ dels enligt gällande ordning, dels enligt föreliggande förslag.

Kommunalskatt = 10 kronor per skattekrona.

Förmögenhetsskikt 1 000-tal kr.	Den procentuella del av kapitalavkastning inom vidstående förmögenhetsskikt, som den skattskyldige får			
	betala i skatt		behålla	
	Gällande ordning	Förslag	Gällande ordning	Förslag
<i>Arbetsinkomst = 10 000 kr.</i>				
0— 30	26	26	74	74
30— 63	44	41	56	59
64— 71	46	41	54	59
72— 100	46	42	54	58
100— 129	58	52	42	48
130— 150	62	52	38	48
150— 165	68	57	32	43
166— 196	68	59	32	41
197— 200	71	59	29	41
200— 263	80	66	20	34
264— 294	84	66	16	34
295— 300	84	68	16	32
300— 329	93	74	7	26
330— 459	96	74	4	26
460— 463	96	76	4	24
464— 626	100	76	0	24
627— 796	100	77	0	23
797— 959	105	77	— 5	23
960— 1 129	105	78	— 5	22
1 130— 1 372	109	78	— 9	22
1 373— 1 792	80	78	20	22
1 793— 2 626	80	80	20	20
2 627— 4 292	80	82	20	18
4 293— 7 626	80	84	20	16
7 627—10 301	80	86	20	14
10 302—	80	80	20	20
<i>Arbetsinkomst = 30 000 kr.</i>				
0— 30	46	46	54	54
30— 100	64	57	36	43
100— 150	76	64	24	36
150— 196	82	68	18	32
197— 200	87	68	14	32
200— 294	96	73	5	27
295— 300	96	75	5	25
300— 529	105	80	— 5	20
530— 1 126	109	80	— 9	20
1 127— 1 196	109	82	— 9	18
1 197— 1 796	114	82	— 14	18
1 797— 2 792	80	82	20	18
2 793— 6 126	80	84	20	16
6 127—12 014	80	86	20	14
12 015—	80	80	20	20